

Spis treści

Wykaz skrótów	9	
Od Autorki	13	
Wstęp	15	
Rozdział 1. Partie regionalne w indyjskim systemie politycznym		
– uwarunkowania, funkcje, znaczenie	33	
1.1. Uwarunkowania historyczne i kulturowo-cywilizacyjne	33	
1.2. Ramy prawno-instytucjonalne systemu politycznego Indii	39	
1.2.1. System polityczny Indii – geneza, rozwój, funkcjonowanie	39	
1.2.2. Polityka zagraniczna w indyjskim systemie politycznym	46	
1.3. Ewolucja znaczenia partii politycznych w systemie partyjnym Indii	51	
Rozdział 2. Charakterystyka wybranych stanów i terytoriów związkowych oraz partii regionalnych		58
2.1. Wybrane do studium przypadku stany – charakterystyka	58	
2.1.1. Andhra Pradeś	60	
2.1.2. Bengal Zachodni	63	
2.1.3. Bihar	64	
2.1.4. Dżammu i Kaszmir	65	
2.1.5. Maharasztra	67	
2.1.6. Odisza	68	
2.1.7. Pendżab	70	
2.1.8. Tamilnadu	71	
2.1.9. Uttar Pradeś	73	
2.2. Wybrane do studium przypadku partie regionalne – charakterystyka	76	
2.2.1. All India Trinamool Congress	77	
2.2.2. Dravida Munnetra Kazhagam i All India Anna Dravida Munnetra Kazhagam	79	
2.2.3. Telugu Desam Party	82	

2.2.4. Bahujan Samaj Party i Samajwadi Party	84
2.2.5. Shiv Sena	87
2.2.6. Jammu and Kashmir National Conference i Jammu and Kashmir Peoples Democratic Party	89
2.2.7. Rashtriya Janata Dal i Janata Dal (United)	91
2.2.8. Biju Janata Dal	94
2.2.9. Shiromani Akali Dal	95
Rozdział 3. Stanowisko partii regionalnych wobec kluczowych kwestii w stosunkach Indii z państwami sąsiedzkimi	99
3.1. Uwarunkowania	99
3.1.1. Ewolucja polityki zagranicznej Indii wobec kluczowych kwestii w stosunkach Indii z państwami sąsiedzkimi	99
3.1.2. Wpływ liberalizacji gospodarki na wzrost znaczenia partii regionalnych w kształtowaniu polityki zagranicznej Indii	107
3.2. Stosunki z wybranymi państwami sąsiedzkimi	112
3.2.1. Pakistan	113
3.2.2. Sri Lanka	118
3.2.3. Bangladesz	120
3.2.4. Nepal	123
3.2.5. Chiny	130
3.3. Indie a współpraca w regionie Azji Południowej i Południowo-Wschodniej	138
Rozdział 4. Formy i sposoby oddziaływania partii regionalnych na realizację polityki zagranicznej Indii wobec państw sąsiedzkich	145
4.1. Konflikty graniczne oraz podział wód rzek	145
4.1.1. Bengal Zachodni	148
4.1.2. Dżammu i Kaszmir	153
4.1.3. Pendżab	158
4.2. Stosunki transgraniczne – wymiar społeczno-ekonomiczny	162
4.2.1. Bengal Zachodni	163
4.2.2. Tamilnadu	168
4.3. Zagraniczna polityka ekonomiczna	174
4.3.1. Organizacja szczytów gospodarczych	176
4.3.2. Znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w zagranicznej polityce ekonomicznej wybranych stanów	179

Rozdział 5. Kontekst wewnętrzny w polityce zagranicznej Indii: rola i znaczenie partii regionalnych	190
5.1. Ocena znaczenia partii regionalnych w kształtowaniu polityki zagranicznej Indii	190
5.1.1. Relacje Indii z państwami sąsiedzkimi w kwestii zakończenia konfliktów granicznych i podpisania porozumień dotyczących podziału wód rzek	193
5.1.2. Kwestie transgraniczne: prawa mniejszości ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości tamilskiej na Sri Lance, regulacje dotyczące polityki migracyjnej oraz handlu przygranicznego w stanach graniczących z Bangladeszem	196
5.2. Perspektywy oddziaływania partii regionalnych na politykę zagraniczną Indii	200
5.2.1. Forma rządu na szczeblu centralnym	201
5.2.2. Uregulowanie instytucjonalno-prawnej roli rządów stanowych w kreowaniu polityki zagranicznej	204
5.2.3. Strategia rządu centralnego wobec liberalizacji gospodarki i rola w tym procesie rządów stanowych	206
5.2.4. Strategia rządu centralnego wobec państw sąsiedzkich	207
5.2.5. Poziom edukacji i świadomość polityczna wyborców	211
Zakończenie	215
Bibliografia	220

Od Autorki

Pierwszy raz pojechałam do Indii w 2003 r. w ramach wycieczki szkolnej, która trwała prawie dwa miesiące. Byłam wtedy uczennicą V Liceum Ogólnokształcącego w Dąbrowie Górniczej. Nie podejrzewałam, że ten wyjazd będzie miał tak duży wpływ na moje dalsze życie. Indie bardzo szybko stały się centrum moich zainteresowań.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ) studiowałam stosunki międzynarodowe w latach 2004–2009. Wówczas zainteresowanie współczesnymi Indiami było w Polsce bardzo ograniczone. Dlatego też zdecydowałam się podjąć studia na drugim kierunku, Kulturoznawstwo blisko- i dalekowschodnie (także na UJ, 2005–2008), gdzie wybrałam „ścieżkę indyjską”. Poznałam bliżej historię, kulturę Indii oraz uczyłam się języka hindi. Wielkie podziękowania za cierpliwość dla dr Kamili Junik, która bardzo wytrwale dążyła do tego, abym opanowała ten język w tak dużym stopniu jak to tylko było możliwe.

W 2010 r. rozpoczęłam studia doktoranckie na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (obecnie Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych) Uniwersytetu Warszawskiego. W 2021 r. obroniłam pracę doktorską „Rola partii regionalnych w kształtowaniu polityki zagranicznej Indii po 1991 roku” pod kierunkiem dr. hab. Jakuba Zajączkowskiego. Dziękuję bardzo mojemu promotorowi za ogromne wsparcie, którego udzielił mi podczas pisania pracy. Dziękuję także za cenne uwagi recenzentom mojej pracy doktorskiej, dr hab. Agacie Ziętek oraz dr. hab. Krzysztofowi Kozłowskiemu, prof. SGH. Książka, którą trzymasz w rękach powstała na podstawie mojej pracy doktorskiej. Dziękuję bardzo za recenzję książki dr. hab. Adamowi Burakowskiemu, prof. ISP PAN.

Jest bardzo wiele innych osób, którym chcę podziękować, bo bez nich nie byłoby ani mojego tytułu doktora ani tej książki. Dlatego też słowo „dziękuję” będzie się pojawiać bardzo często w zdaniach poniżej. Bardzo dziękuję moim

Rodzicom, którzy umożliwili mi najpierw studia w Krakowie, a potem przeprowadzkę do Warszawy na studia doktoranckie. A co jeszcze ważniejsze, odważyli się i zgodzili na mój udział w szkolnej wycieczce do Indii w 2003 roku.

Chciałabym także podziękować moim przyjaciółkom Marcelinie Statkiewicz i Ani Domańskiej, które nie żałowały swojego czasu, aby wspierać mnie przy pracy nad doktoratem i książką, która znajduje się teraz w Twoich rękach. Dziękuję także Bartkowi Michoniowi, który był obecny w tym długim i pełnym wyzwania procesie powstania mojej pracy doktorskiej.

Chciałabym także podziękować Bożenie Sikorskiej oraz Monice Tomaszewskiej, które nieustannie mobilizowały mnie do pracy i doprowadziły do obrony doktorskiej, która zakończyła się sukcesem. Dziękuję również Władzom Dziekańskim Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych UW za udzielone wsparcie podczas moich studiów doktoranckich oraz w późniejszym okresie.

Od 2003 r. odwiedzałam Indie kilkanaście razy, poznałam wówczas wiele niesamowitych osób, które bardzo pomogły mi w zbieraniu materiałów, dzieliły się swoją wiedzą i doświadczeniem. Szczególnie chciałabym podziękować prof. Shantanu Chakrabarti z University of Calcutta, który nieustannie był gotowy, aby mnie wspierać.

Ta książka jest dowodem na to, że wszystko jest możliwe. Realizujcie swoje marzenia!